

התנגדות לטיפול כנס מילים ינואר 2020

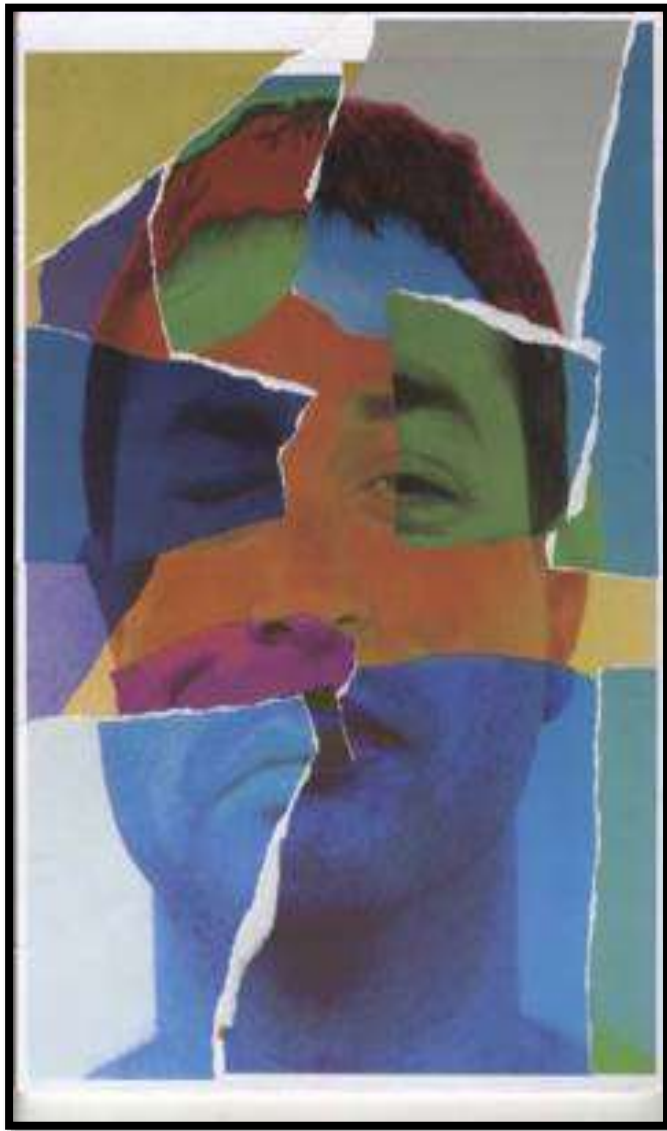

**כל אדם חפץ בשינוי, אך בו בעת גם חושש
מפניו.**

**תנועה זו עשויה לפתח התנגדות המסמלת
את הפחד וההימנעות ממה שהשינוי טומן
בחובו**

(מיכאל, 1989).

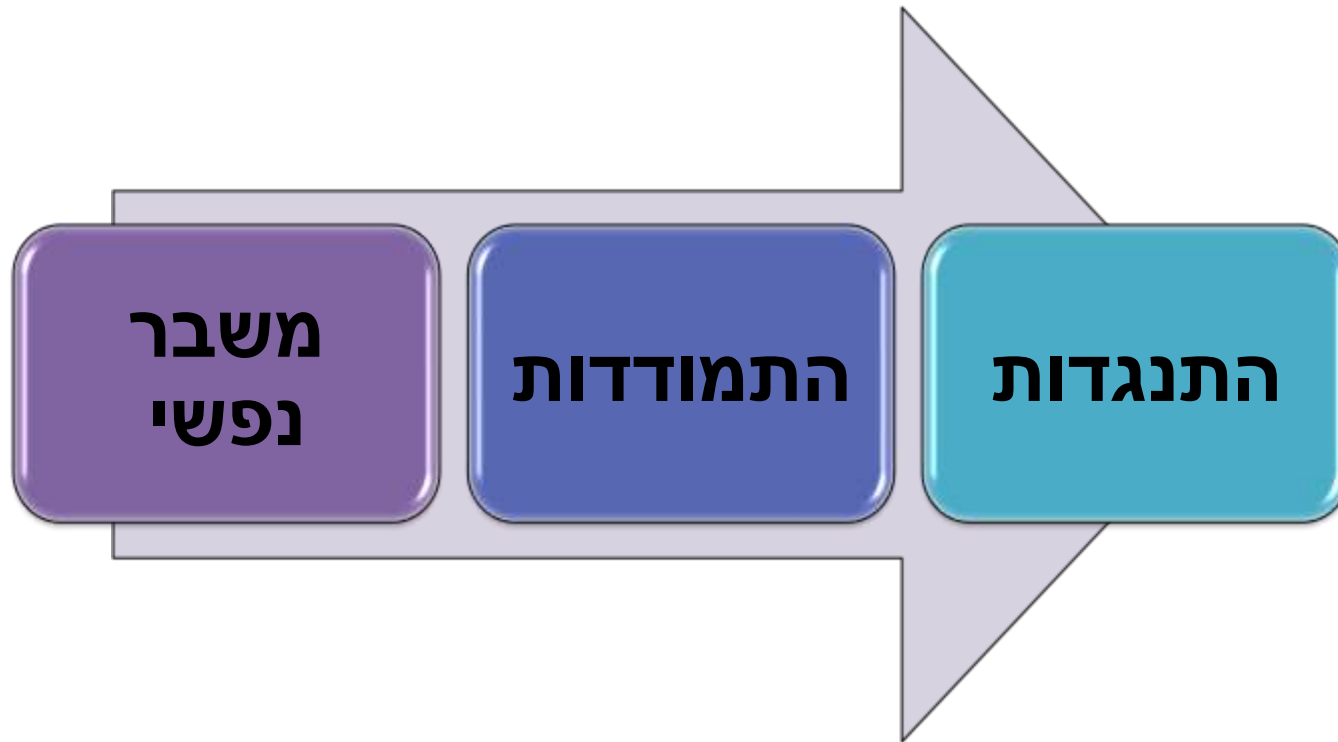
**מהי התנגדות
לטיפול?**

מהי התנגדות בטיפול?

- התנגדות בטיפול הינה ירידה בהשקעתו של האדם המטופל בטיפול.
- המצב מבטא פרדוקסליות-שכן המטופל מצהיר על רצונו בטיפול, אך מאידך-הוא מאט את התקדמותו או אף מביאה לכדי עצירה מוחלטת גם בתפקודי חיוו הבסיסיים.
- למעשה- ההתנגדות הינה תולדה של קושי רגשי-רתיעה מכאב, בהלה, אי אמון בשינוי ועוד.

(רוזנהיים, 1990)

התנגדות לטיפול

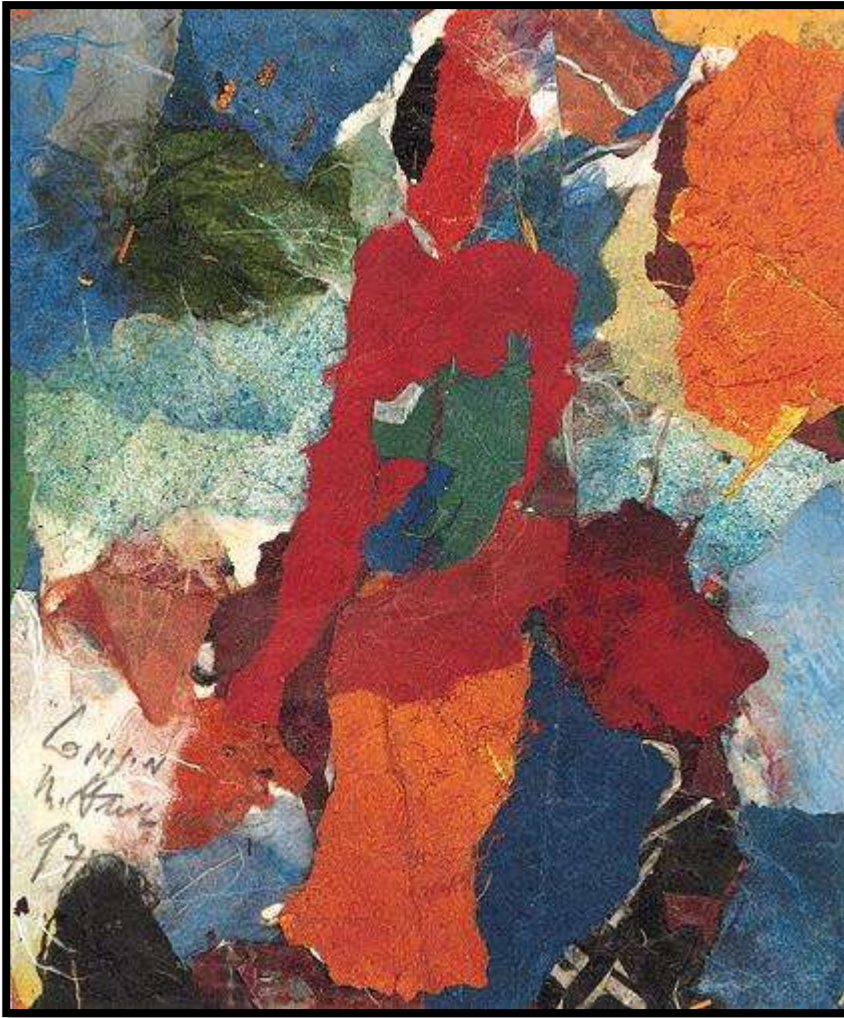

מה הביטוי של התנגדות לטיפול?

• צמצום הקשר עם הסביבה לעיתים עד כדי ניתוק מוחלט מכל קשר.

• הפסקה והתנגדות לטיפול תרופתי, שיקומי או טיפול באשר הוא.

• צמצום התפקוד הבסיסי-הגיינה, תזונה ועוד...

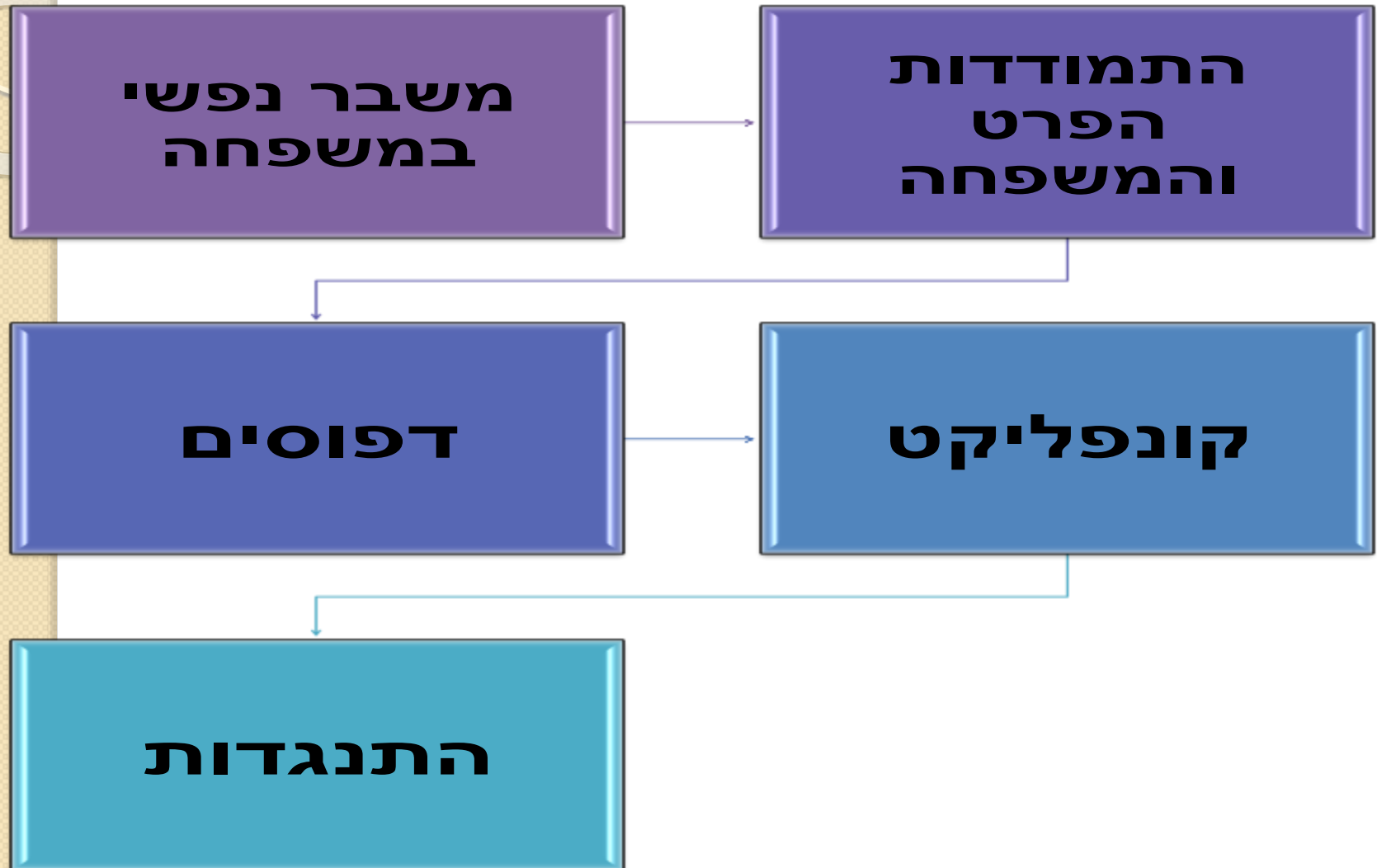
**מה הסיבות
להתנגדות
לטיפול?**

סיבות להתנגדות לטיפול

- התנגדות כקונפליקט בין הפחד לרצון לשינוי.
  - התנגדות המבטאת רצון לעצמאות- לא כל תפיסת מרחק מהטיפול או מהמטפל הינה הימנעות! לעיתים מהווה אינדיקציה לעצמאות.
  - התנגדות כמסר התנהגותי לקשר ויחסים- לצורך בחינת הקשר עם המטפל או כל המערכת הפסיכיאטרית.
  - לא כל התנגדות היא בהכרח מוכללת, התנגדות יכולה להיות מכוונת לגופו של עניין-לדוג' הימנעות מטיפול תרופתי אך לא מטיפול שיקומי.
- לסיכום, ניתן להתייחס להתנגדות כניסיון מודע ובלתי מודע של האדם לדחות או לעכב נגיעה רגשית בנושאים כואבים.**

התנגדות לטיפול-ראייה מערכתית

התבוננות של תיאורטיקנים על דפוס ההתנגדות

- פרויד טען כי מדובר בדפוס המעכב טיפול!
  - אנה פרויד ביתו ראתה בכך דפוס המאפשר בחינה והתבוננות על הקשר והיחסים של המטופל למטפל.
  - חשוב לציין, כי לעיתים ההתנגדות אינה נעוצה באדם ובנפשו, אלא בקשר עם הסביבה המשפחה, השרות או המטפל.
  - בניגוד לגישות המסורתיות-ההתנגדות מקבלת ביטוי בהקשר רחב יותר של קונטקסט וסביבה.
  - גישה נוספת-בהיבט מערכתי טוענת כי ההתנגדות לא פעם מהווה שירות טוב בהיבט מערכתי משפחתי לשינוי העשוי לערער באיזון המערכת (De-Shezer, 1982).
  - לכן, ניתן לראות לא פעם את דפוס ההתנגדות כדרך ייחודית של המטופל לשתף פעולה אך בדרך אחרת!
- לכן התנגדות ושיתוף פעולה הם שני צדדים של אותו מטבע!**

**כיצד מסייעים
לאדם להיענות
לטיפול ולקשר?**

טיפול- מיקוד ביחסים

- עבודה מערכתית - מפנה זרקור אל ההתנגדות - כסמן המבטא חוסר יעילות בקשר.
- הפחתת התנגדות של המשפחה לאדם המתמודד- עבודה עם בני המשפחה והמערכת הטיפולית על התבוננות על צרכי האדם בקשר-ביטחון הרגעה ועוד.
- הגדלת המרחב האישי והריגשי- תקשורת המקדמת הבנה והתייחסות לצרכים בסיסיים ושלא מתוך התנהגות רגרסיבית התנגדותית.